

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării la opt luni de activitate

În luna mai 2014, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a prezentat raportul pentru primele opt luni de activitate. În această perioadă, membrii Consiliului au examinat peste o sută de plângeri, petiționarilor invocând că au fost discriminați pe criterii de opinie, dizabilitate, origine socială, limbă etc.

Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității funcționează în baza Legii cu privire la asigurarea egalității și este funcțional din octombrie 2013. Președinta instituției Oxana Gumennia a declarat în cadrul evenimentului de prezentare a raportului că, în această perioadă, cel mai mare efort a fost depus la demararea procesului de primire și examinare a petițiilor. Astfel, „au fost recepționate peste o sută de plângeri, fiind emise 29 de decizii, majoritatea referindu-se la discriminarea privind accesul la bunuri și servicii, iar o parte din ele – la discriminarea privind accesul la învățământ, justiție sau încadrare în câmpul muncii”, a afirmat președinta Consiliului.

Sabina Cerbu, viceministra Justiției, a menționat că toate instituțiile din țară trebuie să aprobe politici de prevenire a fenomenului discriminării. „Instituirea principiului toleranței în societate nu se face doar prin lege. Este nevoie de colaborare și de implicare activă a tuturor instituțiilor responsabile”, a specificat S. Cerbu.

Precizăm că Legea cu privire la asigurarea egalității a fost adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 25 mai 2012 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2013.

Femeile cu dizabilități locomotorii, discriminate în maternități

Acum șapte ani, Republica Moldova și-a asumat angajamentul să asigure accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, semnând Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități care acordă atenție inclusiv problemelor specifice de gen. Experții însă susțin că nici până în prezent femeile cu dizabilități nu le este asigurat dreptul la sănătate. Actualmente, în țară nu există cabinete ginecologice sau săli de nașteri dotate cu echipament medical adaptat și cu personal calificat care ar ajuta la naștere femeile cu dizabilități locomotorii.

Fără condițiile necesare, gravidele în scaun rulant sunt nevoite să meargă mai rar la consultații ginecologice sau să recurgă la operații prin cezariană. Autoritățile dau vina pe insuficiența mijloacelor financiare necesare pentru adaptarea instituțiilor medicale la condițiile favorabile pentru pacientele cu probleme locomotorii.

Într-o astfel de situație s-a pomenit cu trei ani în urmă Aliona Staver, din satul Scoreni, raionul Strășeni, când a dat naștere primului său copil. Femeia se deplasează într-un scaun rulant de la vârsta de 13 ani, sistemul nervos fiindu-i afectat ca urmare a complicațiilor date de rubeolă, o boală contagioasă la copii, numită popular și „pojar”. La vârsta de 31 de ani, femeia a rămas însărcinată. Cu câteva zile înainte de a naște, Aliona a fost in-

ternată împreună cu soțul ei la maternitatea Institutului Mamei și Copilului (IMC) din Chișinău. „Nu mă descurcam singură, nici înainte de naștere, dar nici după, mai ales că am născut prin cezariană și aveam nevoie permanent de cineva care să mă ajute, deoarece boala mi-a afectat și mâinile”, susține femeia, menționând că sala de nașteri a IMC nu este echipată cu utilaj medical adaptat pentru femeile în scaun rulant. „Ar fi foarte bine ca femeile cu probleme locomotorii să poată naște într-o sală adaptată nevoilor speciale, iar pe lângă echipamentul ajustat, să fie amenajat și un grup sanitar în care să putem intra fără ajutorul cuiva. După naștere, soțul mă ducea pe brațe la baie, fiindcă era imposibil să intri cu scaunul rulant. Această problemă este în cabinetele ginecologice sau în polinclinici. Dacă intri într-o instituție medicală și ai nevoie să mergi la baie, pur și simplu nu te descurci dacă nu ești însoțit de cineva”, povestește Aliona Staver.

Lipsa brancardierilor – un alt impediment

Reprezentanții Institutului Mamei și Copilului

susțin însă că nu este nevoie de săli amenajate special pentru femeile cu probleme locomotorii, fiind suficientă o masă de nașteri adaptată. „Nu sunt prea multe asemenea nașteri, așa că este de ajuns doar o masă care se poate ridica și cobori la necesitate. De cele mai multe ori, aceste femei nasc prin cezariană, iar maternitatea noastră dispune de mese care pot fi adaptate. Problema cea mai mare atunci când avem o pacientă în scaun rulant este lipsa în spital a brancardierilor (infirmier pentru ridicarea și transportul pacienților cu brancarda). Astfel, medicii sunt cei care ridică pacientele pe brațe”, ne-a declarat Iurie Carauș, directorul Centrului perinatal din cadrul IMC.

De altă părere este Rodica Comendant, specialistă în domeniul sănătății femeii. Ea spune că femeilor cu nevoi speciale le este încălcat dreptul la sănătate, fiind

Aliona Staver cu fițița ei Violeta în curtea casei din satul Scoreni

astfel supuse discriminării. Ea le recomandă autorităților în domeniul sănătății să echipeze toate policlinicile și spitalele din țară cu utilaj necesar pentru pacientele cu probleme locomotorii, dar și să asigure instituțiile cu specialiști în domeniu.

Infrastructură moștenită de zeci de ani

Ștefan Gațcan, membru al Comisiei Obstetrică și ginecologie din cadrul Ministerului Sănătății și director general al Institutului Mamei și Copilului, recunoaște că în instituțiile medicale din țară nu sunt condiții adecvate pentru femeile cu dizabilități locomotorii, însă dă vina pe lipsa mijloacelor financiare. „Eu știu că acestor femei le este foarte greu într-un spital, mai ales când trebuie să meargă la baie. La Institutul Mamei și

Copilului avem planificate în viitorul apropiat adaptarea grupurilor sanitare pentru astfel de paciente. Până acum însă avem ce avem, o infrastructură moștenită de zeci de ani. Există și problema lipsei brancardierilor, fiindcă nu avem în statele de personal o asemenea funcție. Ridicarea și coborârea pacienților sunt atribuțiile infirmierilor, însă aceștia au și alte responsabilități”, explică Ștefan Gațcan.

Republica Moldova a semnat Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități în anul 2007. Potrivit documentului, statele semnatare trebuie să ia toate măsurile pentru a asigura accesul persoanelor cu dizabilități la serviciile de sănătate, acordând atenție problemelor specifice de gen, inclusiv refacerii stării de sănătate.

Iurie Carauș, directorul Centrului perinatal din cadrul IMC, demonstrează cum o masă obișnuită de naștere poate fi adaptată după necesitățile unei femei în scaun rulant

LINIA VERDE NEDISCRIMINARE

În lunile martie-aprilie 2014, la Linia Nediscriminare a Coaliției Nediscriminare
0.8003.8003 – apel gratuit
au fost înregistrate
74 de apeluri.

„Lupt pentru drepturile omului în Moldova”

de Bobbie Jo Traut, manager de programe, Civil Rights Defenders Moldova

Disciplina mea preferată la liceu a fost „studii mondiale”. Învățătorul ne provoca să ne lărgim cunoștințele despre evenimentele internaționale actuale și să examinăm istoria cu un ochi critic. Aname la aceste lecții am auzit pentru prima dată cuvântul „apartheid” – segregare și discriminare rasială. M-am străduit să pătrund în esența acestei noțiuni. Văzusem injustiție și inegalitate, chiar și în orașul meu, dar mi se părea de neînțeles cum putea să existe o politică specială care să perpetueze aceste fenomene sociale negative.

Am împrumutat de la bibliotecă memoriul lui Nelson Mandela „Un drum lung spre libertate”, în speranța să găsesc unele răspunsuri și claritate. Vroiam să știu de ce un stat ar acționa într-un astfel de mod împotriva cetățenilor săi, de ce o societate putea deveni atât de divizată doar din cauza diferitelor culori ale pielii. Nu am găsit răspunsurile pe care le căutam. În schimb, am găsit ceva mult mai semnificativ.

Am aflat că nu contează ce agendă sau politică urmărește un stat. Dacă politica respectivă contravine drepturilor omului universal acceptate, este responsabilitatea cetățenilor

de a se lupta pentru aceste drepturi. După cum a spus Nelson Mandela, „urâsc discriminarea rasială cel mai mult și în toate manifestările sale. Am luptat împotriva acesteia pe tot parcursul vieții; lupt împotriva ei și acum și o voi face până la sfârșitul zilelor”. Mandela niciodată nu a renunțat la luptă pentru a se asigura că drepturile tuturor oamenilor, indiferent de culoarea pielii, sunt respectate și protejate.

Republica Moldova de asemenea are mulți cetățeni care sunt dispuși să lupte pentru drepturile omului, iar organizația Civil Rights Defenders îi susține cu mândrie pe acești activiști.

Fie că apără libertatea de exprimare sau libertatea mass-media, fie că se ocupă de combaterea discriminării și a inegalității, organizațiile pentru drepturile omului din Moldova pot conta pe parteneriatul și sprijinul Civil Rights Defenders acum și în anii ce urmează.